

BARSI HIRLAP.

Politikai hetilap. Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, egyes szám 20 fillér. Hirdetmények beiktatása jutányosan számítatik. A „Nyílt tér” sorának közlési díja 50 fillér.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos
Dr. TÖRÖK MÓR.

A lap szellemi részét illető kéziratok a szerkesztőség, hirdetmények és pénzküldemények a kiadóhivatal címére küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

Elégületlenek. Napraforgók.

Írta: Dr. Török Mór.

Sokan vannak, kik elégületlenek. Tulságosan sokan. A kihiresztelt nagy hazafiak, a magukat derék önzetlen hazafiaknak vallott előkelőségek elégületlenek. Különösen és legfőképp a vidéki kirendeltségek. De nem is csoda. A magyar közélet keresztül kasul ferges volt eddig. Egészséges rész alig volt benne. Ha volt is, elsomorítóan kevés. Annak is dohos volt a szaga. Mert mindig csak eszköz volt a magyar. Pénzért, jutalomért megvásárolt eszköz. A melylyel ép az oknál fogva bármit lehetett tenni.

Mindegyik szeretne valamit kapni. Hogyne, hiszen ki védte meg a hazát, ha nem ő. Világos, hogy jutalmat érdemel. Kitüntetést, hivatalt s mi egyebet. Így volt ez 35 esztendőn keresztül mindig. A szolgálatot mindig jutalom követte. Mért volna hát ez most másképp?

S most még több jogcímet találnak Magyarországon a jutalmakhoz való igényekre.

A sok derék hazafi nem is azért keresi a jutalmat, mert ebből neki van haszna, — hanem szerinte azért, mert a másikat akarja vele büntetni. S persze, ha már ép valamely hivatal üresedésben van, miért ne jutalmaznák vele

őt, ki kétségtelenül (!) leginkább megérdemelte.

De hát lehetetlen mindenkit kielégíteni. Még Magyarországon, a tejben, mézben uszó Kanáánban sincs annyi tiszttség, annyi hivatal, annyi méltóság, hogy mindenkinek jusson belőle. Még kevésbé olyan, hogy mindenkinek egészen ki legyen elégítve.

Tehát elégületlenek az emberek és még csak ezután lesznek igazából, mert most még csak tart valahogy a reménykedés.

Azt mondom, első feladata legyen az új kormányoknak a közélet ezen kóros elváltozását orvosolni.

Ennek pedig csak egy módja van. — a gondos és óvatos jutalmazás.

Kénytelen vagyok kifogásolni a megkezdett módszert. Azért, mert ép a legfontosabb tiszttségeket, hivatalokat, méltóságokat sokkalta gyorsabb egymásutánban töltik be, semhogy tanulságosan okulhatna a közélet belőle. A magyar közéletnek minden kétséget kizáró módon kell tapasztalnia azt, hogy az új világot, új rendet, új korszakot teremteni hivatott kormány a magyar nemzet orvosa akar lenni, a nemzet egészségét féltő orvosa. Bizonyos, hogy nehéz ez a szerep. A hirtelen bekövetkezett események mellett még inkább. Ámde ennek meg kell lenni és a mai kormány minden tekintetben meg-

érdemli, hogy bizalommal viseltessek iránta az egész ország tekintetben.

Ne törődjék a kormány az elégületlenekkel. Kik elégületlenkednek? A régi rendszer maradványai. A napraforgó közéleti tényezők. Akik mindig fent és elől akartak s szerettek lenni. Nem hazafiságból; oh nem! Hiuságból, önzésből, betyárkodásból. Hogy ez a fergese a közéletnek megrontott másokat is, az mellékes. Ezek a mások tulajdonképp nem elégületlenek. Csak betegesek. Képzeldődk. Fel van csiklandozva a fantáziájuk. De egyáltalában nem kell őket féltetni. Az orvosság ezeket ki fogja könnyen gyógyítani. És ha ezek gyógyultak lesznek, a közéletet is gyógyultnak tekinthetjük. A fergeseért pedig nem kár, ha el is pusztul. Jobb volna, ha ezek is gyógyulnának, de ha nem, úgy sem baj.

Az orvosnak nem elég a diagnózist megállapítani, a megfelelő orvosszerről is gondoskodnia kell, még pedig a rendes idejében. — Halál után nincs orvosság.

A kormány, mely már a hatalom birtokába lépése előtt felismerte a közélet baját, — kétségkívül orvosszerről is gondoskodott. Még nem ismerjük az orvosságot. De ha felismertük azt, úgy annál is inkább türelmetlenkednünk lehet miatta, mert ez már a be-

TÁRCZA.

Claire.

Kissé fáradtan, megtépetten érkezett közénk, mint egy ismeretlen testvérehez megtérő szürke veréb, aki gyenge szárnyával viharon vergődött keresztül.

Vörös színek fekete színekkel ölelkeztek abban a helyiségben, ahol akkor tárgyaltunk. A vörös az élet, a perzselő láng, a szerelem színe néhány gázlámpától származott, melyek a mennyezetről lecsüngve rózsaszínű ernyő alól szórták a kis koresmaszobában szanaszét a fényt. Ez a kevés meleg világosság azonban gyenge volt arra, hogy a szobából a lomha, fekete éjszakát teljesen száműzze.

A halvány fényköröket sötét árnyak fojtogatták. Fantasztikus homályba veszttek a bordó drapériás falak, melyeken kóssa piktorok jóvoltából lehetetlen karikatúrák sorakoztak.

Ismeretségünk első napjaiban ideveztettem Clairet, a halvány leányt, aki lobogó fiatalos vérrel annyira szeretett élni. A leghomályosabb sarok adott nekünk ott-hont s velünk együtt egy különös, sok zavaros egzisztenciát egyesítő társaságnak, mely közös tanyára talált a művészváros bohém koresmájának furesa fekete-vörös szobájában.

Fiúk és leányok vegyesen voltunk itt együtt, bolondos, könnyelmű népség, kik a röppenő pillanatnak éltünk. Zajos és jó kedvű este volt a mai. Egy ur egy ósrégi gitárt pengetett, mi többiek pedig sűrűn üritgettük az olesó sörrel telt poharakat. Claire erőtlően ereszkedett le köztünk egy üres székre s fázósan vonta össze magán barna kopottas kabátját. Hosszúkarú arca sápadt volt és még halaványabbnak tetszett a fején tornyosuló kékesfekete hajtömeg árnyékában. Az ajkát szederjes kék szín tette fakóvá, nagy fekete szemei téován járták sorba az ismeretlen társaság egyes tagjait. Megfogtam a kezét. Ez a kéz hideg volt és remegett, de szenvedélyes szorítással adta vissza az én kezem szorítását.

A fázós, sápadt lány azonban a bohókás, jókedvű környezetben hamar felmelegedett. Az arezát rózsák lepték el, kacagott, amikor kacagottunk és sűrűn kocogzott velünk a léha, semmirekellőkkel. Amulva néztem halvány, beteges bimbóból mint fejlődik egyszerre tüzes, vérpiros rózsává, amint megérinti a habzó örömteljes élet áramlása.

— Várjatok gyerekek, dalolni fogok! — mondotta hirtelen. — Dalolni az életről s ami ezzel egy: a szerelemtől!

Lágy, meleg hangon fogott a dalba. Az első strófát egyedül énekelte. A másodikban a társaság már mint zümmögő kó-

rus kísérte. A gitáros ember játszotta a kíséretet s mind akik voltunk, együtt énekelünk a kipirult lánynyal arról, hogy a szerelem az élet s az élet a szerelem.

— Igen az édes, a gyönyörű élet! Éljen az élet, éljen a szerelem!

Dübörgő zajjal, tomboló örömmel fogadtuk ezt az áldomást. Az üres poharakat a földhöz csaptuk, az üvegcserepek csörömpölve gurultak szanaszét, percekig tartott a zenebona, ő pedig lánggra gyúlt arccal, ziháló lélekzettel úgy állt közöttünk, mint az exaltált életöröm királynője.

— Szegény leány! — mormolta mellettem valaki.

A doktor mondta ezt.

Tréfás komolysággal így neveztünk egy urat, aki nem volt doktor, holott az lehetett volna. Tíz és néhány szemesztert hallgatott végig az emberi egészség és betegség tudományából. Europa különböző nyelvű és nemzetiségű egyetemeken s óriási befogadó képességű agyával elsajátított mindent, amit elsajátíthatott. Csak épen vizsgát nem tett, mert uri passziójának ez így tetszett. Uri passziójának jobban tetszett, hogy züllött, hányt vetett, életmódot folytatva, kopott szalonkabátjában naponként köztük — hozzá hasonló társai közt üljön — olesó sört fogyasztva, a holnapi nappal nem törődve, mint az, hogy diplomát szerevezve hazatérjen valami kis faluba és ott

tegnak privilégiuma és mert valóban gyors segílyre van szükség.

A hasonszervi orvosság gyógyítani fog. Csak hadd legyen elégtelenség. Még több is, mint van. Ezzel lehet csak igazán gyógyítani. A méregnek is ellenméreg az orvossága.

Az új kormányoknak önzetlen hazafiakat kell nevelnie és nem elégtelent Napraforgókat jutalmazni.

A magyar nők.

A nőkérdés újra időszerű lett. Azaz, hogy minden kérdés, amíg a meg nem oldott problémák közé tartozik, időszerű. Néhány hét óta lelkes magyar uriaszonyok a társadalmi hareznek bizonyos szerepét vállalták magukra azzal, hogy Magyarország nőit a magyar ipar védelmére szólították fel. Az erre irányuló mozgalom kezdeményezői Desewffy Emilné grófné, idős Lovassy Ferenczné, Elek Pálné, bedői Markos Györgyné, Vigné Feszler Ada, Hajnos Sándorné, de szerinte az országban vannak az ügynek lelkes harezosai, így Aradon, Kassán, Kolozsvárt és több más vidéki metropolisban. A mozgalmat vezető hölgyek közül csak Károlyi Gyuláné grófnét, Urbán Ivánét, özv. Purgly Lajosnét, Teleki Arvédné grófnét említem meg. Ez előkelő nevek mind biztosítékai annak, hogy komoly mozgalomról van szó.

Nem keressük a magyar nők mozgalmának politikai vonatkozásait, de örömmel üdvözljük a magyar asszonyokat a cselekvés, a társadalmi munkálkodás, az egyetemes küzdelem terén. És mikor a lelkes magyar asszonyoknak az őket férfirésztől megillető lovagias hódolat rózsaszálát átnyújtánknak, mint férfiak szívesen látjuk magunk mellett küzdeni a minden emberi küzdelem mentőit, az asszonyokat, mint önző emberek pedig készséggel meg is osztjuk velük a mindennapi harc kemény munkáját.

Azonban itt mégis álljunk meg egy pillanatra. A nők egyenjogúsításának, az úgynevezett feminizmus kérdésének mesgyéjéhez jutottunk e pontnál. Mert a nőnek minden olyan cselekedete, amely az eddigi női életrend keretéből kiválik, egy forradalmi lépés a nő újjászületése felé.

Oh, oh, ne döbbenjenek meg, kérem. Nem olyan borzasztó ez a kérdés és nem

minden forradalom jelent egyúttal felforgatást is. Vannak esőndes, vértelen forradalmak és valami ilyenféle folyik ma a nők táborában is. Szóval a konzervatívok ne rémülődzenek mindjárt halálra. A főzőkanál uralma nem fog véget érni soha, csak egy kis szecesszió, egy kis különválás fog történni e téren is, aminthogy minden idők jelenkorában minden társadalmi tényezővel ez meg szokott esni.

Vagy nézzük a magunk nemzeti és társadalmi történetét. Vajjon nem voltak-e nekünk is a maguk szokott életrendjéből kinőtt magyar asszonyaink, akik férfimunkát vállaltak? És úgy emlékszünk-e meg ma róluk, mint akik a nők társadalmi életének forradalmárai, felforgatói, vagy éppen megmételvezői voltak? Ugyan! Hát a Lorántffy Zsuzsannáink, Rozgonyi Czeeciljeink, Dobó Katiczáink nem mint asszonyi eszmények élnek-e emlékünkből? Pedig nem asszonyos munka volt az, amit végrehajtottak.

Egyáltalán a nőkérdéssel esinján kell bánni. Mi a női kultusznak vagyunk hívei.

Tiszteljük a természet munkáját, amely a nő gyöngének teremtette s miután velünk született híres magyar lovagiasságunk a nőben éppen a gyöngé társat védi, ebből a szempontból nem szívesen látjuk a nőt, mint minden fenntartás nélküli küzdőtársat a férfiak élet-halál harezában.

Aragoniai Johannának, Aeonio Colonna feleségének Velenczében a kételkedők akadémiaja templomot emelt. Mi is temetőt emelünk lelkünk mélyén a nőnek. A házi szentélyek harezait szeretjük látni bennök, akik a családi és társadalmi életet gyöngéd egyéniségük szelid fényével árasztják el.

Mi, hogy őszinték legyünk, féltjük a nőt attól a nagy és végleges forradalomtól, amelybe indulnak. Féltjük a nőiességüket, féltjük az illúziókat, féltjük a családi szentélyünket. Mert mi nem vagyunk barátjai a Feunne Hussard-oknak, a Breton Doubleknak, a Thérése Figulereknak, az Ida de Sainte Elmabeknek. Sem semmiféle más fajtájú női heroszoknak. Legyen a nő „csak” nő és ne emelkedjék a férfihez. A szociális kérdések közül pedig mindenképp felett szeretnénk kikapcsolni a nő-kérdést, abban az értelmezésben, ahogy a történelmi és gazdasági materiálisták ezt a kérdést a megoldandó szociális kérdések komplexumába beállítják. A mi fehér lelkű leányainkat, szépséges asszonyainkat nem adjuk! Nem és ezerszer nem.

De hiszen képelem, hogy mosolyogják meg ezt a maradi tiltakozást ami nagy szociálista gondolkodóink. Pedig igen egy-

szzerű s hogy az ő terükön mozogjak anyagi érvekkel bizonyítok ellenük. Tekintélyekre hivatkozom. Gnaon Kühne asszony ezt írja a „szociális praxis”-ban az asszonyoknak:

— Nem tarthatok igényt férfijogokra, mert nem végeztek férfimunkát!

Paulsen tanár és Lathrein a nőnek a hadi szolgálat alól felmentésével, Rösler a templomi szolgálatból való kizártsággal okadatozza a nőnek a férfi jogköréből való kirekesztését.

Legyen az anyagi érvekből ennyi elég. Mi eszmei érvekkel hivatkozunk, amikor azt mondjuk, nem hagyjuk leányainkat és gyöngé asszonyainkat elmerülni a férfiküzdelem sokszor iszapos árjában.

Krónika.

Rovás.

Már mindegy. Megszoktuk, hogy a t. finyás helybeli klikkeknek nem tetszünk. Magunk kerestük e klikkek elleni harezot. Allunk elébe és mi hiszszük, hogy a mi tollunk nem fűrad ki addig, amíg meg nem törjük az ellentállást, melyet a klikkek részéről tapasztalunk. A klikkek ujabban ismét erősen dominálnak. Elmesélünk egy esetet. Aranyosmarót képviselőtestülete új mérlegházat óhajtván építeni, versenypályázatot hirdetett. Nyilvánvaló, hogy mint minden középítkezésnél, itt is zárt ajánlatokat kellett benyújtani. Nem volt ugyan ez kikötve, de annyira magától értetődő, hogy fölösleges is kikötni. Egyetlen egy pályázat érkezett. T. i. írásbeli zárt ajánlat. A Bezdáni Ferencz, helybeli fiatal, de ügyes és mindenképp törekvő vállalkozó. Ugy-e tisztelt olvasó, minden becsületes ember biztosra veszi, hogy a hirdett közmunkát Bezdáni Ferencz vállalkozó kapta meg. Annyival is inkább, mert hiszen ő szakember, iskolázott, vizsgázott szakember és Armaróthnak örülnie kell, hogy ilyen embert pártfogolhat. Kétségtelen, hogy az egyenes, becsületes logika így okoskodik. Amde lám mégis téved ez a logika. Feleli, hogy bizonyos klikk érdekek a becsületes keretén belül mindig találhatnak mellékutakat, melyek persze arra való, hogy a végkövetkeztetést más irányba tereljék. No hát itt is így volt. S mi igenis nagy dolgot esínálunk belőle. Mert felette helytelenítjük az ez ügyben tanúsított egész eljárást. Kifogást emelünk és tiltakozunk az ellen, hogy valóságos kereskedést esínálunk a középítkezésből. Mert jól van, magunk is elismerjük, hogy a

parasztokat kurálva, biztosan megkeresse a mindennapit.

— Szegény leány! — mondotta újra, szőke haju, nagy lompos fejét szomorúan ingatva.

Nem értettem most a kitörő vidámság idejében ezt a baljóslatu szót.

— Miért szegény? — kérdeztem megdöbbenve.

— Látja az arezán azokat a rózsákat? Azok a halál rózsái. Nem mulik el több, mint egyszer háromszázhatvanöt nap s a gyönyörű vidám teremtés már nem él. Jövő márcziusban, mikor az első tavaszi szél életre kelti a földet, nem fog itt ülni köztünk. Nedves, sötét sirban, hideg halott lesz s rut siri férgék tanyáznak majd ott, ahol most a mélytűző szemek ragyognak.

Megdöbbenve néztem rá. Ő azonban biztos tudás esalatkozhatatlanságával bölintott a fejével és saját erőteljes mellét megkopogtatva mondotta!

— Itt beteg! Nagyon beteg! Életről dalol és szerelemről — a halál árnyékában. Az élete azonban egy rövid álom, a szerelem pedig az ő számára csak még gyorsabb, még biztosabb halál.

Elszorult a szívem. Nem régen még nem tudtam, hogy él ez a leány, ma azonban már közelebb állt a szívemhez, mint bárki más. Lehet-e, hogy a viruló életszinek mögött a roncsoló halál ereje dolgozik, s a gyönyörű leány, ki olyannyira sze-

ret élni, mához háromszázhatvanöt napra már nem él?

Elborult a látásom. És mintha a felhomályos szobában új erőre kaptak volna a fekete színek, úgy láttam, a kevés erejű, meleg piros lángok elhalványulnak és fölöttük gyilkos hatalommal lesz urrá a lapangó fekete éjszaka.

* * *

— Csókolj meg! — mondotta Claire.

Nekem pedig eszembe jutott a nagytudományu züllött ember mondása:

— A szerelem az ő számára csak még gyorsabb, még biztosabb halál.

Szorosan zártam a karjaimba a vékony filigrán testet. Am amint a fejemet a keblére hajtottam, úgy véltem, hallom odabenn a retentő betegség apró férgének lassu, de könyörtelen örölését. Amint a lázas ajka az enyémet kereste, eszembe jutott, hogy alig telik el háromszázhatvanöt nap, ezek a piros ajkak hidegek, porladozók lesznek, a szemek helyén pedig, a melyek most annyi szeretettel, szenvedélyvel sugárzanak felém — — Ah erre gondolni is borzasztó, kész örület. . . .

— Csókolj meg! Csókolj meg! — mondotta újra Claire; immár sürgetően és követelőleg.

Nem voltam elég erős, ellentállni.

Hosszu, forrószagban tobzódó csókban ért össze az ajkunk. Boldog, egészséges

emberek! Ti nem tudjátok, mi az igazi csók! Az igazi csók egy ilyen fékevesztett, tomboló ölekezés, melynek lazás, beteg vér az ingerlője. Egy csók, melyről nem lehet tudni, nem-e az utolsó s ezért nem akar véget érni, egy csók, melyben nem csak a szerelem hevülése izzik, hanem a kétségbeesés eszevesztett dacza, az élet reménytelen követelése, a lemondás elkese- redése.

Ez az igazi csók, mely a pokol tüzével éget!

* * *

Azután szeliden nyugodtunk és Claire a hajamat simogatta:

— Bohó fiu! — mondotta — mily jó volna így, ahogy most vagyunk, örökké veled élni! vagy ha nem is örökké. . . . Csak sokáig. Addig, amíg a többi emberek!

— Ugy lesz kicsi Claire! — feleltem neki — ki tiltja meg, hogy szeressük egymást addig, amíg fehér dér lepi el fekete hajadat — s megroskad az erőnk. Várj ez így lesz akkor is, amikor én már öreg bácsi leszek, te pedig öreg anyóka!

— Ki tiltja meg? — szólt a leány fájó és rejtélyes mosolylyal — jön egy hideg szél és összezsugorodik, fagyott per-jévé lesz a pompázó almafa virága. Én már érzem ezt a hideg szelet barátom. Fáj nekem, hogy igazat mondok, bizony érzem!

Szilárd tudással, mélységes fájdalommal mondta ezeket a szavakat s én még

közpénzen takarékoskodni kell, de okkalmóddal. Smuezigoskodni (erre jobb szó nem kell) még a közpénzzel sem szabad. De hogy a dolgra térjünk vissza, el kell mondanunk, hogy a jelzett versenypályázat tárgyalása f. hó 14-én d. e. 9 órára volt kitűzve. A beérkezett egyetlen írásbeli zárt ajánlatot felbontják és kitűnik, hogy a 700 koronára tervbe vett munkálatot Bezdáni Ferencz valamivel olcsóbban hajlandó elvállalni. — 7 $\frac{1}{2}$ %-al. Következők a szerződés megkötése. Nem következik azonban. Nem pedig azért, mert egy helybeli nem kvalifikált vállalkozó a felolvasott ajánlatra rálicenzálta előszóval, ő 1 — mondd egy %-kal még olcsóbb akar lenni. Tetszik tudni mit jelent ez? Azt jelenti, hogy 6 koronával gazdagabb marad a község, ennyit takaríthat meg Armarót községe, ha a munkát nem Bezdáni kapja meg, aki otthon szépen kiszámította, megtervezte magának a munkát és tisztességesen, mint ahhoz értő és megbízható szakember hivatásához és az ügyhöz méltóan írásbeli zárt ajánlatot adott. De hát ismétéljük, — végre is közpénzről lévén szó, legalább is menthető, ha egyébként smuezig is, hogy Bezdáni ajánlata mellőztetik. És ha csak eddig tartana a dolog, nem hoztuk volna a közvélemény ítélő-zéke elé. Amde, sajnos, tovább tart. Mert a képviselőtestület igen meggondoltan járt el. Látták, hogy itt nagymérvű megtakarításokat érhet el. Tehát gondolkodási időt kért. És kezdett várakozni. Egész addig, amíg P. A. vállalkozó érkezett meg, ki is nem nagy sokára, 11 óra volt épen, megérkezett s észlelvén a község töprengését, aggodalmaskodását, s méltányolva, hogy reá kerek két óra hosszát várakoztak, — rögvést 2%-al még olcsóbb ajánlatot tett, azaz annyit, hogy a Bezdáni ajánlatánál mintegy 18 koronával, szóval tizennyolcz koronával olcsóbb lesz. Volt öröm és vigság. Ilyen deus ex machina nem kis gyönyör. Hogyne, mikor ennyi temérdek pénz lehet megspórolni. Természetes, kész lett a szerződés. A P. A. szóbeli ajánlatát rögtön elfogadták és akkor aztán 5 perc múlva már hiába szaladt Bezdáni, olyan Isten Armaróton nincs, aki neki adta volna ki a munkát. Még ha ingyen vállalkozott volna is rá. — Hát kérdezzük, nem kell-e az ilyen dolgokat ostarozni, vesszőzni? Nem kell-e érte gorombáskodni, haragudni, mérgeledni. Már mi bizony nem tudjuk ezt nyugodtan nézni és nem titkolhatjuk el sehogysen felháborodásunkat. — Mert vigyázzunk jól. Még egy közvéleményt kell a t. közvélemény figyelmebe ajánlanunk. A költségvetést ere-

a mondandó válaszon törtem a fejemet, mikor a lemondó rezignációból újra heves temperamentumos beszédbe esapott át:

— Igen, itt a hideg szél, de én daczolok vele! Addig a kicsi ideig, ami még hátra van, élni akarok, élni, élni! Tízszor, huszszor annyit élni, mint a többiek! Ők boldogok! Ők rá érnek! De nekem sietnem kell! Meg esalom a halált, aki menyasszonyául jegyzett el magának. Akarod, hogy megcsaljuk? Milyen szép az: egy utolsó, lobogó tüzben elég két ember, aki a halál árnyékában szereti egymást. Akarod?

A nagy hatalom azonban, aki ellen és akinek az árnyékában ez a szövetkezés készült, itt közbe lépett. Csontos kezével odanyult a leány habfehér melléhez. Claire elsápadt, heves, kínos köhögésbe tört ki hirtelen. Rettentő száraz, gyilkos köhögés volt ez, mely a sírból felnyúló erővel egész vékony gyenge testét összerázta, összetörte. Perczekig tartott, nem szűnő erővel és amikor vége volt, a leány elsárga ó areczal, fáradtan dőlt vissza helyén. A szeme könnyes volt, az ajka remegett, mint a sírásra készülő gyermeké, de a száját csokra nyújtotta és újra kérdezte:

— Akarod?

Gyöngéden megöleltem, mintha óvni akarnám egy rémséges véstől. De hirtelen fagyos hidegséggel járt át egy iszonyu borzadály. A beteg leány felém nyújtott ajkán egy csepp vér piroslott. A halál la-

detileg P. A. a győztes pályázó készítette. Valami saját gyártmányu téglát vett fel oda. Bezdáni ajánlatában utalt oda, hogy ilyen téglából nem szabad építkezni. Mert az anyag rossz. Nem állja ki a fagyot. Be is bizonyította Bezdáni. S ő ajánlatában kijelentette, hogy ilyen anyag mellett a tartósságért nem áll jól. Ellenben ő azért másféle anyagból jótállás mellett hajlandó építeni. S ime Bezdáni ugrálhatott, kiabálhatott, erőlködhetett, kutva se törődött vele. Pedig jobb és értékesebb munkát akart nyújtani. De hiába, Bezdáni a klikken kívül eső személység. Nem tartozik a helybeli szabadkőművesek közé. Azaz ez nagyon szép mesterség. Még ha volnának is köztük kőműves mesterséggel foglalkozók, — akkor is inkább illik rájuk a suszter szó. Legyen tehát szabad suszterség. Szóval Bezdáni nem suszter. Nem szabad suszter. Ő nem foltoz. Ő épít. — Jó van. Akárhogy van. De a jövőre való tekintettel mindezekből legyen szabad az intéző körök jóhiszemű többségének kegyeibe ajánlani, hogy több gondtal, több tapintattal szolgálják a közügyet és jobban vigyázzanak arra, hogy a klikk csak akkor érvényesüljön, ha megérdemli. Mert biztosíthatjuk önöket róla, hogy érdemeiket, ha lesznek, sokkal nyomatékosabban fogjuk éltetni, mint ostarozzuk hibáikat. Kísérletezzenek vele, ha nem hiszik.

Egy alispánhoz.

Irta: Ifj. Gonda Béla.

Harezi riadót fújtak
S első valál a küzdők között
Akkor, mikor a felhők
Vészteljesen, zugó morajjal
Tornyosultak a haza fölött.

Mikor a piszkos ármány
Göggel kinyújtá rút csápjait,
Hogy tönkre verve, zuzva
A legszentebb érzést lenyomva
Elégitse ki csuf vágyait;

Mikor évek szemetje
Kloakából kikerült szemét
Haszonleséstől büzlő,
Dögvést terjesztő egyének im
Voltak országtipró söpredék!

Mikor a piszkok piszka
Augiázi istállót elért,
Hármas halom helyén egy
Büzlő trágyadomb az mi volt csak
Hogy várja egy Herkules kezét;

kott ebben a rubinvörös csillogó cseppben, a halál, mely ime mutatkozik, hogy jelen legyen a mi szövetségünk megpecsételésénél. Csókot kért a leány, jelül annak, hogy társa leszek a rettentő rémmel való daczolásban s ez a esők az első lépés legyen azon az uton, melynek gyors meredéke a fagyos, agyagos sírgödörbe vezet. Claire áttetsző, fehér karja a nyakam köré fonódott és én iszonyattal úgy éreztem, mintha már én is érezném a csontkéz fogását, melyből nincs menekülés. Erős ösztönnel lázadt föl bennem az élet szeretete, a létezéshez való göresös régaszkodás. Iszonyadó félelemmel fejtettem le magamról az átlátszó, vékony karokat, ziháló lélekzettel ugrottam föl helyemről, úgy nézve vissza a leányra, mint a sír tetet öltött borzalmára.

Claire esodálkozva nézett föl rám. Ám okos tekintetű szeme már a következő perczben kifürkészte az igazat. Szomorú, szivettépő keserűség váltotta föl arcán az első meglepődést. Azután a párnába rejtette az arcát. A kezével intett:

— Menj! — mondta.

Habozva álltam ott egy pillanatig, mert úgy láttam, mintha a leány felém fordított hátát belső zokogás hozná göresös hullámzásba.

— Menj! — ismételte most már erőlyesebben.

És én elmentem.

Mikor a tiszta forrás
Szennyes kloakává változott
A Styxvize módjára;
S az idő rónás honunkba csak
Nyomort, szenvedést hozott;

Mikor üldözött vadak,
Társadalmunk kirugottjai
Szentelt berkünkbe léptek,
Szuronyal, álkulesal kinyitni
Legszentebb várunk zárait;

Akkor riadót fújtak
S első valál a küzdők között,
Akkor mikor a felhők
A játszi napsugárt megtörve
Tornyosultak kék egünk fölött. —

Riadót fujnak most is
A szabadság magasztos dalát
Túlzengve minden bérczet:
Megtöltve honfiszivet
Magyar alkotmány diadalát.

Hozsánna száll felfelé,
Az egek urához ima kél
Almaink szép világa
Immár valóra válva,
Egy dicső jövődőről beszél.

S a harezok nagyjait im
A dicsfény lángja veszi körül,
S e szent lélek tüzének
Lecsapkodó villáma
Egy új jobb, dicsőbb utat jelöl.

S ez új uton, e dicsőn
A fákvavivő ismét Te vagy.
Megyénk élére állva,
A zászlaját kibontva,
Látjuk im feltámadásodat!

H i r e k.

József főherczeg és neje a fővárosban. Az abszolutizmus elmúlt és helyreállt ismét az alkotmányos rend; József főherczeg és neje Augustia főherczegnő tehát hosszabb távollét után e hó 18-án állandó tartózkodásra Budapestre visszatérnek.

Jószágigazgatónak kinevezve. A gróf Erdődy-féle uradalom titkára Bodó Péter értesülésünk szerint a grófi összes uradalmak jószágigazgatójának nevezetett ki. Ez a kitüntetés érdemeket jutalmaz.

Függetlenségi párt Körmezőbányán. A megindult választási mozgalom Körmezőbánya lakosságát is felrázta tespedéséből. Ezer örömmel vesszük és adjuk közre a hírt, hogy Körmezőbányán megalakult a függetlenségi párt. Az eddigi számítások szerint Körmezőbányán függetlenség párti képviselőt fognak választani.

Villanyvilágítás Kistapolcsányban. Igenis villanyvilágítás mellett fognak eszténként a kistapolcsányiak sétálhatni. A kistapolcsányi főherczegi uradalom kastélyában bevezették a villanyvilágítást és ezzel kapcsolatosan megengedte az uradalom, hogy a község is kivilágítassék. — Most már talán az aranyosmarótiak is gyorsabb tempóban fognak a közvilágítás ügyében haladni. Mert hihetőleg szégyelni fogják, hogy Kistapolcsány villanyal legyen kivilágítva.

Szabó Lajos nem megy nyugdíjba. A „Barsi Ellenőr“-ből vett értesülésünk szerint Szabó Lajos megyei aljegyző nem megy nyugdíjba, csak hosszabb szabadságot kér. Tudomásul vesszük. Egyébként azonban mult számunkban közölt cikkünket mégis fentartjuk, annak dacára, hogy nem volt még alkalmunk ez iránt Szabó Lajost megkérdezni, mert a hírt megbízható forrásból merítettük és mert a fenforgó viszonyok különben is valószínűsítik. Ugy tudjuk különben, hogy a főjegyzői tisztsége ezimen eddig felvett többletfizetését minden körülmények között visszafizeti, mert ezzel is dokumentálni akarja, hogy az előléptetést csak kényszerből fogadta el.

Megdicsérték a „Barsi Hirlap“-ot. A következő tartalmu levelet kaptuk: „Tisz-

telettel küldöm a „Bari Hirlap“ előfizetési árát 1906-ra és szivemből gratulálok a nemzeti küzdelem eddigi lefolyása közben a lap részéről tanúsított kitünő és okos magatartáshoz. Habár honfiai kötelesség volt, mégis jól esik szót váltani a hazafias sajtó egyik derék képviselőjével. Egyetértés, türelem és okosság által eljutunk a célhoz. Hazafias üdvözléssel Dr. Wildfeuer Károly. — Köszönjük e dicséretet, mely bennünket csak arra ösztönöz, hogy a megkezdett uton haladjunk tovább.

Eljegyzés. Nagy Károly aranyosmaróti kir. adótitisz folyó hó 14-én jegyezte el Plostyinszky Margit urhölgyet.

Színészek Aranyosmaróton. Halmay Imre szintársulata miként előző számunkban már jeleztük, megérkezett Aranyosmarótra. Az előleges színházi jelentés szerint a budapesti színházok legújabb darabjai kerülnek előadásra. A társulat úgy látszik jól van szervezve, bár az érdemleges bírálatot későbbre tartjuk fenn. Az kár, hogy Halmay zenekart nem hozott magával. Az operette-darabok zenekar nélkül nem sokat ígérnek. Egyébként úgy halljuk, hogy ez iránt az igazgató ur tett már lépéseket.

Válasz az „Olcsoőbb nyomda—drágább nyomda“ cikkkünkre. A „Nyomdaipar Magyarországon“ szaklap m. heti idézett cikkünkre következőképp válaszol: „Olcsoőbb nyomda—drágább nyomda“ ily czim alatt olvastunk a „Bari Hirlap“ utóbbi számában szakmánkba vágó nem éppen jellemes dolgokat, melyet kivonatossan alábbiakban közlünk: „Barsvármegye összes nyomdai szükségletét 25 esztendőknél keresztül az aranyosmaróti „Dóczy“ nyomda szállította, mindig kifogástalanul. Két év előtt ide jött a „Mercur“ nyomda és két év alatt kitorpant a „Dóczy“ nyomdát. A következőképpen: Ajánlatot adott be a vármegyéhez, hogy 20%-al olcsoóbban dolgozik. Így a hivatalos lapot a „Mercur“ nyomda kapta meg. Hiába mondtam: olcsó husnak hig a leve. A két nyomdai termék között határozottan nagy a különbség; a „Mercur“ nyomda hivatalos lapja nem 20%-al ér kevesebbet, de sokkal több %-kal is kevesebbet. Az olvashatóság, a külesiny, a papiros, a pontos kiszolgálás okozza a különbséget. Be van bizonyítva, hogy miért nem akart a „Dóczy“ nyomda 20%-al olcsoóbb lenni. Mert becsületes, jó munkát szállított. Mert a megrendelő járatlanságával nem élt vissza és nem használta ki a saját hasznára. X esetben láttam, hogy a „Mercur“ nyomdának 20% engedménye dacára drágábban fizet a vármegye. Amit a „Dóczy“ nyomda rendszeren 1 oldalra szedett ki, — abból a „Mercur“ nyomda 2 oldal szedést csinált és persze kétszer annyit kapott is érte. Vagyis az első oldalt ugyan 20%-al olcsoóbban kapta a vármegye, de a második oldalért egymillió és ötvétezer %-kal drágábban fizetett. Nem akarunk bővebben foglalkozni e szennyverseny történetével, röviden csak arra utalunk ismételtén, hogy szervezkedjünk s akkor bizonyára találunk majd eszközöket a gaz kiirtására.“ Ehhez mi sem füzünk kommentárt,

Fullasztó por. Jó régen ugyan, de még sem annyira, hogy Aranyosmarót érdemes előjárósága ne emlékezhetnék arra vissza, szóba hoztuk már egyszer, hogy az utcai por ellen védekezni kellene. Meg kell ezt a figyelmeztetésünket ismételnünk, mert bárha még csak tavasz kezdetén vagyunk, máris oly fullasztó nálunk a por, hogy teljes lehetetlenség a sok pénzen épített városi sétányt élvezni. Hol az ész és m. kir. tapintat, ha új ruhát készítettetek magamnak, mikor tudom, hogy fel sem huzom, máris hasznavehetetlen. Mi a szösznek nekünk a sétány, ha nem élvezhetjük?! Ahá! már tudjuk. Hogy egyeseknek lett légyen jó keresztük. Köszönjük szépen. Még egyszer. S harmadszor is köszönjük. Elég?!

Léván Madarászt jelölték. Mult héten arról adtunk hírt, hogy Léván két jelölt között fog a választás történni. Habár mi Levatic Gusztáv jelöltése mellett

foglaltunk állást, mégis örülünk neki, hogy Levatic visszavonul, mert az bizonyos, hogy ifj. Madarász Józsefnek e választási ctyklushoz szerzett jogai vannak. Szívesen hisszük, hogy Léván is egyhangú lesz a választás.

A szelvénybevéltás. Május elsején a kincstárnak szelvénybevéltásra körülbelül nyolcz millió koronára van szüksége. Ezt az összeget az előző kormány által megkötött függő kölcsönből fedezik, illetve abból vesz föl a kormány előlegül 8 millió koronát. Junius elsején a koronajáradék szelvénye lesz bevéltandó, erre 48.6 millió koronára lesz szükség. Addig azonban remélhetőleg nagy összegek fognak befolyjni adókban, úgy hogy ennek a szükségletnek egy részét kell majd csak a függő kölcsönből fedezni.

Verebély a tüdőbetegekért. A József kir. herceg nevét viselő szanatorium egyesület tisztán a verebélyi illetőségű tüdőbetegek gyógyítási alapja javára ma este jótékonykezélt előadást rendez, melyen mozgó és vetített képeket mutatnak be. — Az előadás iránt általános érdeklődés mutatkozik.

Nemzetközi nagy lóvásár Érsekújvárott. A Nyitrai megyei Gazdasági Egyesület által a folyó évben rendezendő XXIV. nemzetközi lóvásár Érsekújvárott ismét május hó első hétfőjén és az ezt megelőző vasárnap délután, vagyis május 6-án délután és május hó 7-én fog megtartatni. Ezen lóvásár Magyarországon a legjelentékenyebb és a legkeresettebb, melyet a tenyésztők és kereskedők egyaránt fölkeresnek. Főként a külföldi lókereskedők szokták az érsekújvári lóvásárt fölkeresni. A mult évben is 500 drb. különféle használatra való ló adatott el. Lakások és istállók az érsekújvári rendőrkapitányi hivatalnál rendelkezhetők.

Drágul a füst, az az illatos, mely a regényhősök és egyéb kiváltságos alakok fogai közül szokott bodor fellegekben a menyezett felé szállani. A pénzügyminisztérium most adta ki „az eredeti külföldi dohánygyártmányok ujjonnan megállapított árai“-t tartalmazó jegyzéket, mely április 1-től érvényes. Megdrágultak a havanna, manila és mexicói szivarok és az egyiptomi szivarok. A drágulás oka az, hogy az új autonóm vámtarifával az u. n. engedély-illetékek is emelkedtek.

Siketnémák felvétele. A siketnémák áll. s. kecskeméti intézetébe az 1906/1907. tanévre nem- és valláskülönbség nélkül felvétetnek olyan 7-től 10 éves koru siketnéma gyermekek, kiknek a siketnégen kívül más testi vagy szellemi fogyatékosságuk nincs. — Felvételt a legszegényebb szülők is folyamodhatnak, mert az intézet igazgatósága módját ejti annak, hogy a vagyontalan szülők gyermekei is bejussanak az intézetbe. Az iskolázatás ideje 8 év. Felhívjuk még a szülők figyelmét arra a körülményre is, hogy az intézettel kapcsolatosan egy országos jellegű kertészeti továbbképző iskola felállítását tervezetik, amely valószínűleg már a folyó év őszén megkezdí működését, s a melyben az intézetet végzett növendékek a kertészet minden ágában s a szőlő-, gyümölcstenyésztés- és selyemtermelésben fognak kiképeztetni. A folyamodványok f. évi május hó 15-ig nyujtandók be az intézet felügyelőbizottságához. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az intézet igazgatósága.

Rendkívüli közgyűlés. A vármegye alispánja folyó hó 20-ra rendkívüli közgyűlést hívott egybe, melyen az országgyűlést egybehívó királyi meghívó fog kihirdettni.

Központi választmány. Az új orsz. képviselő-választások előkészítése céljából Barsvármegye központi választmánya folyó hó 21-én ülést tart.

Színészet Léván. Mezey Kálmán szintársulata husvét vasárnapján kezdte meg Léván működését.

Gazdasági épületek vasbetonból. Igen érdekes terhelési próbát végzett a mult héten a székesfővárosi tanács a Kul-

hanek-féle vasbeton-menyezeten, az összes építési főhatóságok és szaktestületek élénk érdeklődése mellett. A próba fényesen igazolta a szerkezet hihetetlen teherbírást és kitünő voltát. Mivel ezen menyezetszerkezet a faszervezetnél is olcsóbb, a gazdasági épületek belsejében eddig alkalmazott tűzveszélyes famenyezeteket alighanem teljesen ki fogja szorítani. Istállók, magtárak, gőzmalnok és hasonló rendeltetésű épületekre ezen menyezet, mely alul felül sík és felső sisakja egyuttal a legkitünőbb portlandcement padozatot képezi, valóban nélkülözhetetlen. A ki olcsó, tűzbiztos, emellett örökös épületet kíván, ne mulasszon el a „Betonia“ építési vállalat-hoz fordulni, melynek műszaki irodája (Budapest, V. Akadémia-utca 9.) minden irányban felvilágosítást nyujt. A vállalat a menyezetet házaknál is sikeresen alkalmazza.

A lévai m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

Hirdetmény.

A kir. pénzügyigazgatóságnak Léváról Aranyosmarótra törtétt áthelyezése folytán alólírt kir. pénzügyigazgatóság működését Léván folyó évi április hó 30-án déli 12 órakor beszünteti s május hó 1-ével Aranyosmaróton kezdi meg.

Léva, 1906. április hó 11.

Ujváry,

kir. pénzügyigazgató h.

778 Arverési hirdetm. kivonat.

1906
Az ujbányai kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Niederösterr. Escomte Gesellschaft végrehajtónak Dr. Budai Mór végrehajtást szenvedő elleni 761 kor 60 fill tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az armaróti kir. törvényszék az ujbányai kir. bíróság területén levő Zsarnóca községben fekvő a zsarnócai 173 sz tkvben A I 1 sor 71 hrsz alatt foglalt ingatlanból Dr. Budai Mór nevént irt 1/2 részre 46 korona, — az u o 303 sz. tkvben A I 1 sor 772 hrsz alatt foglalt ingatlanból Dr. Budai Mór nevént irt 1/2 részre 38 korona, — az u o 336 sz. tkvben A I 1 sor 73/a hr 11/a házzám alatt foglalt ingatlanból Dr. Budai Mór nevént irt 1/2 részre 5455 kor, — az u o 342 sz. tkvben A I 1 sor 163 hrsz alatt foglalt ingatlanból Dr. Budai Mór nevént irt 1/2 részre 7911 kor ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a febbebb megjelölt ingatlanok az 1906 évi július hó 19-én d e 11 órakor Zsarnóca község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát, vagyis 4 kor 60 fill — 3 kor 80 fill — 545 kor 50 fill — és 791 korona 10 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi 60 törvényezikk 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november 1-ér 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt Ujbányán a kir. bíróság mint tkv hatóságánál 1906 évi márczius hó 28-án.

Pátkay, kir. aljbíró.

KOCSI-acetylen-lámpák!

Gőzeke-, kocsirud-, spitzbogen-, asztali-, udvari-, kerti-, utcai- és istálló-

acetylen-lámpák.

BARDI JÓZSEF

BUDAPEST,

VI. kerület, Gyar-utca 10. szám alatt
(Andrássy-ut és Királyutca között.)

Árjegyzék ingyen. Törvényesen védve.